

KURATORIUM OŚWIATY W OPOLU

ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

tel.: (077) 452-45-68, 452-49-20

fax: (077) 452-49-21, 452-44-17

e-mail: kontakt@kuratorium.opole.pl

<http://www.kuratorium.opole.pl>

Opole, 2011-05-30

OB-0701-171/10

Pani

Krystyna Szumilas
SEKRETARZ STANU
MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ

DPN
6.06.11
RADCA MINISTRA
Barbara Lamentowicz

W nawiązaniu do pisma DPN-2-JK-045-18/2010 Opolski Kurator Oświaty przesyła informację z przeprowadzonej kontroli prawidłowości realizacji Rządowego programu wspierania w latach 2007-2009 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” w kontekście założonych celów oraz z wykonania przez szkoły i placówki zaleceń zawartych w Sprawozdaniu z realizacji w/w Rządowego programu przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 19 października 2010r.

1. Informacje zebrano z 73 szkół, w tym z:

23 szkół podstawowych (SP),

9 zespołów szkół (SP+G),

23 gimnazjów (G),

18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych (PG)

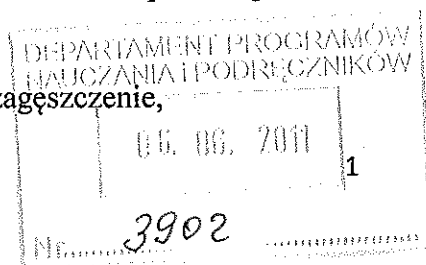
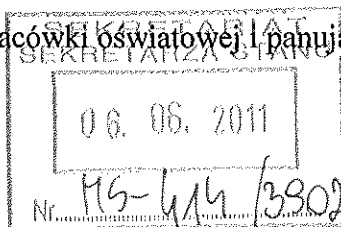
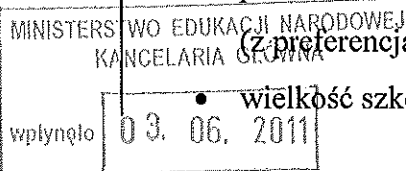
co stanowi około 37% szkół i placówek oświatowych objętych programem.

2. Kontrolą objęto 25 szkół i placówek (w tym: 2 szkoły podstawowe, 4 zespoły szkół, 8 gimnazjów, 11 zespołów szkół ponadgimnazjalnych, 1 placówkę), co stanowi około 13% szkół i placówek oświatowych objętych programem. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o sporządzoną „Procedurę losowego wyboru szkół i placówek” z uwzględnieniem następujących czynników:

- wielkość środków finansowych przekazanych organom prowadzącym na realizację programu (liczbę szkół, placówek oświatowych realizujących program),
- położenie szkoły, placówki oświatowej z uwagi na źródła i stopień zagrożenia

(z preferencją na większe ośrodki miejskie),

- wielkość szkoły, placówki oświatowej i panujące w niej zagęszczenie,

- równomierny rozkład grupy kontrolowanej obejmujący całe województwo opolskie.
3. Wszystkie szkoły i placówki objęte programem są jednostkami publicznymi, do zdecydowanej większości z nich uczęszcza ponad 200 uczniów.

Stan na dzień wrzesień 2010r.

Pełna nazwa SZKOŁY / PLACÓWKI	TYP SZKOŁY / PLACÓWKI	LICZBA UCZNIÓW / WYCHOWANKÓW
1. Zespół Szkół Zawodowych w Krapkowicach	PG	826
2. Publiczne Gimnazjum nr2 w Krapkowicach	G	443
3. Zespół Szkół Mechanicznych z Internatem w Głubczycach	PG+I	600
4. Szkoła Podstawowa nr2 w Głubczycach	SP	374
5. Publiczne Gimnazjum nr1 w Strzelcach Opolskich	G	315
6. Zespół Szkół Zawodowych nr1 w Strzelcach Opolskich	PG	1275
7. Zespół Szkół Zawodowych nr4 w Opolu	PG	747
8. Zespół Szkół w Prószkowie	G+PG	320
9. Zespół Szkół z Internatem w Tułowicach	PG+I	330
10. Zespół Szkół Żeglugi Śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu	PG	411
11. Zespół Szkół Miejskich nr1 w Kędzierzynie-Koźlu	G	351
12. Zespół Szkół Budowlanych w Brzegu	PG	583
13. I Liceum Ogólnokształcące w Brzegu	PG	525
14. Zespół Szkół w Prudniku	SP+G	425
15. Szkoła Podstawowa nr4 z Oddziałami Integr. w Namysławie	SP	438
16. Publiczne Gimnazjum nr3 w Kluczborku	G	147
17. Publiczne Gimnazjum nr1 w Oleśnie	G	444
18. SOSW w Kluczborku	SP+G+ZSZ+PDP+ULOSpecj	185
19. Zespół Szkół w Prudniku	G	320
20. Zespół Szkół w Gorzowie Śl.	PG	208
21. Zespół Szkół Sportowych w Nysie	SP+G	566
22. Zespół Szkół Rolniczych w Namysławie	PG	750
23. Publiczne Gimnazjum nr1 w Grodkowie	G	359
24. Publiczny Zespół Szkół w Jędrzejowie	SP,G	357
25. Publiczne Gimnazjum nr5 w Opolu	G	512

4. We wszystkich kontrolowanych szkołach i placówkach zakup i instalacja systemu wizyjnego generalnie spełnia założenia programu. Uwagę zwraca różna pojemność instalowanych rejestratorów, która ma bezpośrednie przełożenie na ilość i jakość zainstalowanych kamer oraz duże zaangażowanie środków własnych, szczególnie w obszarze rozszerzania istniejącej sieci monitoringu wizyjnego przez zakup dodatkowych monitorów (7), rejestratorów (9) i kamer (176).
5. Do miejsc najczęściej monitorowanych należą:
- a) w obiekcie (na terenie szkoły, placówki)

Ciągi komunikacyjne

wyjście ze szkoły, korytarze szkolne, szatnie, i w dalszej kolejności: biblioteki, hale sportowe, sale gimnastyczne, świetlice, toalety

- b) poza obiektem (na terenie szkoły, placówki)

główne i dodatkowe wejścia do szkoły, parkingi, i w dalszej kolejności: stojaki na rowery, dziedzińce szkolne, bramy główne, zatoczki, zaplecza magazynowe, obojścia internatu,

Obiekty rekreacyjno-sportowe
boiska szkolne, i w dalszej kolejności: basen

Budynki towarzyszące
warsztaty

c) poza terenem szkoły, placówki
zatonczki autobusowe dowozu uczniów.

6. Wszystkie budynki szkolne/placówki, w których zainstalowano systemy monitoringu wizyjnego są odpowiednio oznaczone tabliczkami informacyjnymi z napisem „obiekt monitorowany”.
7. Generalnie każda ze szkół i placówek dokonała zgłoszenia szkolnego systemu monitoringu CCTV do najbliższej komendy Policji. Na 25 skontrolowanych szkół i placówek 21 dokonało zgłoszenia pisemnego, 2 – powiadomiło ustnie, 2 – były w trakcie powiadamiania.
8. Szkoły i placówki dokonały stosownych zapisów w swoich statutach o objęciu budynków i terenu szkolnego nadzorem kamer CCTV, w celu zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki. Trzy szkoły z 25 kontrolowanych są w trakcie dokonywania zmian w statucie.
9. Dyrektorzy szkół w porozumieniu z radami pedagogicznymi, radami rodziców oraz samorządami szkolnymi określili i zapisali w swoich programach wychowawczych zasady wykorzystania zapisów z monitoringu dla realizacji misji wychowawczej szkoły. 5 szkół z 25 jest w trakcie wypełniania procedury.
10. Wskaźnik monitorowania:
Wskaźnik średni: 56 uczniów /na 1 kamerę
Wskaźnik najwyższy: 165
Wskaźnik najniższy: 6
11. Najczęściej stosowanym sposobem gromadzenia i przechowywania danych monitorowanej szkoły (placówki) jest dysk twardy rejestratora wizyjnego, na którym gromadzony jest materiał z tygodnia, 2 tygodni, czy miesiąca. W zależności od pojemności dysku, po jego wypełnieniu dane są automatycznie kasowane (dysk twardy z możliwością nadgrywania), twardy dysk jest czyszczony. W przypadku zaistnienia zdarzeń nadzwyczajnych nagranie eksportowane jest na płytę CD lub DVD. Płyty zabezpieczone są u dyrektora szkoły i stanowią materiał archiwalny (dowodowy).

12. W zdecydowanej większości szkół i placówek nadzór nad szkolną siecią monitoringu wizyjnego pełni kadra kierownicza: dyrektor szkoły, jego zastępca, kierownik internatu lub bursy, a w sposób pośredni z upoważnienia dyrektora: administrator sieci, nauczyciel informatyk, kierownik gospodarczy, sekretarz szkoły, woźny.
Wszyscy użytkownicy mają stały kontakt z wykonawcą sieci. Osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie monitoringu jest dyrektor szkoły oraz w ramach planowanych przeglądów firma zakładająca monitoring.
13. Wyżej wymienione osoby zostały przeszkolone przez instalatora monitoringu w zakresie obsługi i prawidłowego działania urządzeń oraz mogły zapoznać się z zasadami i prawem związanym z ochroną danych osobowych oraz ingerencją w prywatność monitorowanych.
14. „Serce monitoringu” rejestrator zabezpieczony jest przed osobami nieuprawnionymi hasłem użytkownika. Głównymi miejscami jego przechowywania są: sekretariat szkoły (gdzie znajduje się pod bieżącą kontrolą pracowników administracji), gabinet dyrektora lub wicedyrektora, inne wydzielone pomieszczenia odpowiednio chronione (drzwiami antywłamaniowymi oraz systemem alarmowym). Monitory oprócz w/w miejsc dodatkowo spotkać można w pokoju nauczycielskim, dyżurce woźnego, pokoju wychowawców internatu. Z zamontowanych kamer najczęściej można spotkać kamery odporne na zniszczenie fizyczne i złe warunki atmosferyczne.
15. Wdrożone formy współpracy z lokalnymi służbami prewencji (przykłady): Obowiązek zgłoszenia szkolnego systemu monitoringu CCTV do najbliższej komendy Policji wymusiła konieczność ścisłej współpracy z najbliższą terytorialnie jednostką Policji. Stąd wszystkie szkoły i placówki przede wszystkim współpracują z Policją, w wielu przypadkach nawiązana została również współpraca ze Strażą Miejską, Strażą Pożarną, Strażą Graniczną.
16. W razie wystąpienia zdarzenia nadzwyczajnego (kradzieży, pobicia, dewastacji) o incydencie jaki miał miejsce powiadamiane są służby prewencji. Udostępnia się wtedy zapisy rejestratora. Na miejscu przeglądane są zapisy twardego dysku w celu rozpoznania sprawców zdarzenia; w każdym przypadku istnieje możliwość zgrania danych na przenośne nośniki pamięci.

Wdrożone przykłady form współpracy z lokalnymi służbami prewencji:

- ✓ Szkoły posiadają system alarmowy podłączony do systemu alarmowego

Policji. Następuje automatyczne powiadamianie Policji w sytuacji włączenia się alarmu.

- ✓ Połączenie szkolnego monitoringu z monitoringiem miejskim w ten sposób, że instalacje uzupełnia punkt centralnego dozoru zorganizowany w pomieszczeniu Centrum Dozoru – System Monitoringu Miasta. Pracownik monitoringu miejskiego ma bezpośredni kontakt z lokalnymi służbami prewencji.
- ✓ Wdrażany jest system monitorowania sygnałów lokalnego systemu alarmowego i podejmowania interwencji w obiekcie przez wyspecjalizowaną jednostkę ochrony mienia.

Inne formy współpracy z służbami prewencji. Przykłady:

- ✓ planowane wcześniej cykliczne spotkania tematyczne,
- ✓ organizowane spotkania okazjonalne, których tematyka wynika z zasygnalizowanych potrzeb,
- ✓ zawierane porozumienia o obecności policji nieumundurowanej,
- ✓ planowane podłączenie do ogólnej sieci monitoringu

17. Opinie rady pedagogicznej, rady rodziców na temat efektywności monitoringu wizyjnego są zgodne:

- ✓ Występują tylko pozytywne opinie dotyczące efektywności monitoringu, o czym świadczy również poparcie wszystkich organów szkoły dla starań o rozszerzenie monitoringu.
- ✓ Monitorowanie wejść i wyjść z budynku szkolnego stanowi niezbędne minimum skuteczności realizowanego programu, a pełna skuteczność zależna jest od czynników technicznych rejestratora, monitora, liczby i jakości zastosowanych kamer, ilości uczniów i wielkości terenu szkoły, placówki.
- ✓ Rejestrowane są wszystkie osoby wchodzące i wychodzące z terenu szkoły, co zdaniem organów szkoły podnosi poczucie bezpieczeństwa. Monitoring wizyjny w wydatny sposób zminimalizował możliwość niekontrolowanego wejścia na teren szkoły osób niepożądanych, mogących popełnić czyny karalne, mających wpływ na wzrost agresji i uzależnień wśród młodzieży oraz innych zjawisk patologicznych.

- ✓ Monitoring spełnia swoją rolę, wzrosło poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów, grona pedagogicznego, innych pracowników szkoły. Rodzice wyrażają ogólne zadowolenie i uspokojenie. Zamontowanie kamer w znacznym stopniu ogranicza liczbę negatywnych zachowań uczniów w miejscach monitorowanych. Radykalnie spadła liczba utarczek i bójek wśród uczniów na korytarzach szkoły.
- ✓ Celem zmniejszenia, bądź wyeliminowania ekscesów w innych rejonach szkoły zarówno nauczyciele jak i rodzice sygnalizują dalszą potrzebę instalowania kamer. Rady Rodziców i dyrektorzy szkół kolejne zakupy finansują z własnych środków lub ze środków pozyskanych od sponsorów – przyczyniając się w ten sposób do rozszerzenia sieci monitoringu wizyjnego.
- ✓ Monitoring wpływa pozytywnie na zabezpieczenie mienia szkoły (oraz elewacji). Na obszarach monitorowanych uczniowie zachowują się spokojniej, nie dochodzi tam do dewastacji lub w znacznym stopniu jest ona ograniczona co prowadzi do zaoszczędzenia znacznej kwoty pieniężnej wydawanej corocznie na bieżące remonty. W wielu szkołach na wyraźną prośbę rodziców sieć monitoringu została rozszerzona o kolejne kamery.
- ✓ Już sama obecność kamer oddziałuje profilaktycznie - spełnia funkcję prewencyjną. Zapis monitoringu wizyjnego wykorzystywany jest praktycznie w różnych sytuacjach ze skutkiem pozytywnym. Obraz z monitoringu przyczynił się do wyjaśnienia wielu spornych, nieprzyjemnych zdarzeń. Niewątpliwą zaletą monitoringu wizyjnego jest szybkie reagowanie w sytuacjach kryzysowych i pomoc przy ustalaniu przebiegu zdarzenia. Przykład. W jednej ze szkół odnotowano tylko jeden przypadek wandalizmu (próba uszkodzenia hydrantu) nagrany przez kamerę – sprawców ukarano.
- ✓ Zapisy z monitoringu są wykorzystywane przez wychowawców i pedagogów w procesie dydaktyczno –wychowawczym (znaczne ułatwienie w pracy wychowawczej z efektem – sygnalizowany brak zdarzeń naruszających porządek) i badawczym podnosząc efektywność diagnozowania sytuacji w obszarze profilaktyki zagrożeń (palenie papierosów, przemoc, dewastacja sprzętu).

18. Ocena skuteczności wprowadzonych rozwiązań.

wpływ na poprawę ogólnego poziomu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach,

- ✓ Monitoring wizyjny ma bardzo duży, pozytywny wpływ na poprawę ogólnego poziomu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach.
- ✓ Rodzice uczniów mają świadomość i przekonanie, że dzięki realizacji tego programu ich dziecko jest i czuje się w szkole, placówce bezpiecznie.
- ✓ Nastąpiło wyraźne ograniczenie, a w niektórych przypadkach zlikwidowanie działań niepożądanych.
- ✓ Wykorzystywany jest zapis z monitoringu do podejmowania działań zapobiegających zdarzeniom niebezpiecznym.
- ✓ Sygnalizowana jest skuteczność monitoringu w weryfikacji osób postronnych przybywających do placówki.
- ✓ Monitoring stwarza możliwości skutecznego rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
- ✓ Zauważa się zmniejszenie częstotliwości występowania negatywnych zachowań przez wzrost kultury i świadomości uczniów.
- ✓ Z uwagi na zamieszczenie kamer, na przystankach końcowych autobusów szkolnych zwiększyło się bezpieczeństwo przewozów uczniów szkoły i placówki.

wpływ na ochronę mienia szkolnego przed dewastacją.

- ✓ W monitorowanych przestrzeniach problem dewastacji mienia szkolnego jest znikomy, poprawa zauważalna.
- ✓ Odnotowywane jest znaczne ograniczenie dewastacji, wskazywane jest skuteczne egzekwowanie i skuteczna pomoc w ustalaniu sprawców.
- ✓ Cele zamierzone zostały w pełni zrealizowane, skuteczność monitoringu spowodowała podjęcie kroków do rozszerzenia i włączenia go do monitoringu miejskiego.
- ✓ Wyeliminowane zostały napisy graffiti na budynkach szkolnych co poprawiło estetyczny wygląd budynków podległych szkole.
- ✓ W wielu przypadkach podejmuje się działania rozszerzające sieć z własnych środków.

Podsumowanie:

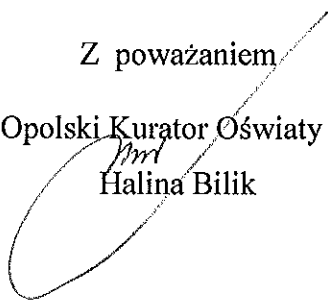
- Dzięki zainstalowaniu odpowiedniej liczby kamer odnotowano brak (lub znacznie zmniejszoną ilość) dewastacji mienia na szkolnych obiektach sportowych, placach zabaw, podwórzach lub dziedzińcach szkolnych

(po zakończonych zajęciach lekcyjnych w godzinach popołudniowych i wieczornych).

- Sygnalizowana jest możliwość pozyskania natychmiastowej informacji o poważnych naruszeniach bezpieczeństwa. Zarejestrowane sytuacje są często jedynym dowodem przestępstwa, gdy świadkowie takich zdarzeń nie chcą „zeznawać” w obawie o odrzucenie, wykluczenie ich ze strony grup rówieśniczych, lub w obawie o własne bezpieczeństwo.
- Monitorując zapewniamy bezpieczeństwo przebywającym osobom, jak również chronimy przed dewastacją obiekty, urządzenia będące własnością szkoły.
- Monitoring spełnia funkcję prewencyjną, uczniowie mają świadomość, że dzięki kamerom można odtworzyć przebieg każdego zdarzenia.
- Przez monitoring osób wchodzących i wychodzących ze szkoły poprawiła się frekwencja uczniów na zajęciach przedmiotowych.
- Monitoring wpłynął na zwiększoną wykrywalność dewastacji i poprawił poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły i placówki.

Z poważaniem

Opolski Kurator Oświaty

Halina Bilik